Història de la filosofia

Criteris d'avaluació

CE 1 Cercar, analitzar, interpretar, produir i transmetre informació relativa a fets històrics i filosòfics, a partir de l'ús crític i segur de fonts i el domini de tècniques bàsiques de recerca, per generar coneixements i produccions pròpies sobre la història dels problemes i idees filosòfics.
CA 1.1 Generar el coneixement rigorós de fonts i documents filosòficament rellevants, amb tècniques de cerca, organització, anàlisi, comparació i interpretació d'aquests i relacionant-los correctament amb contextos històrics, problemes, tesis, autors i autores, així com amb elements que pertanyen a altres àmbits culturals.
CA 1.2 Construir judicis propis sobre problemes històrics i filosòfics, a través de l'elaboració i presentació de documents i treballs de recerca sobre ells amb precisió i aplicant els protocols a l'ús, tant de manera individual com grupal i cooperativa.

CE 2 Reconèixer les normes i pautes de l'argumentació i el diàleg filosòfics mitjançant la identificació i anàlisi d'aquestes en diferents suports i a través de diverses activitats, per aplicar-les amb rigor en la construcció i exposició d'arguments i en l'exercici del diàleg amb els altres.
CA 2.1 Emprar arguments de manera rigorosa, reconeixent i aplicant normes, tècniques i pautes lògiques, retòriques i argumentatives i evitant maneres dogmàtiques, fal·laces i esbiaixades de sostenir opinions i hipòtesis.
CA 2.2 Sostenir l'hàbit del diàleg argumentatiu, empàtic, obert i constructivament compromès amb la cerca del coneixement, a través de la participació activa, respectuosa i col·laborativa en quantes activitats es proposin.

CE 3 Comprendre i expressar diferents concepcions filosòfiques històricament donades, mitjançant l'acostament a les seves fonts i el treball crític sobre aquestes, per desenvolupar el coneixement del patrimoni que constitueix part essencial del patrimoni cultural comú.
CA 3.1 Adquirir i expressar el coneixement significatiu de les propostes filosòfiques més importants que s'han succeït al llarg de la història, a través de la indagació i la identificació de les qüestions a les quals responen.
CA 3.2 Identificar, comprendre i debatre sobre els principals problemes, idees, tesis i controvèrsies filosòfiques de la història del pensament, a través de l'anàlisi i comentari crític de textos i documents filosòfics o rellevants per a la filosofia.

CE 4 Reconèixer la naturalesa essencialment plural i diversa de les concepcions filosòfiques històricament donades, mitjançant la posada en relació dialèctica de confrontació i complementarietat, per generar una concepció complexa i dinàmica de la història del pensament i promoure una actitud tolerant i compromesa amb la resolució racional i dialogada dels conflictes.
CA 4.1 Generar una concepció plural, dialèctica, oberta i crítica de la història del pensament, a través de la comprensió, la realització de síntesis comparatives i l'exposició de les relacions d'oposició i complementarietat entre tesis, escoles, filòsofs i filòsofes d'una mateixa època o tradició o d'èpoques i tradicions diferents.

CE 5 Reconèixer la manera en què s'han plantejat successivament, a través de diferents èpoques i concepcions, els mateixos problemes filosòfics, mitjançant l'anàlisi i interpretació de textos i altres maneres d'expressió tant filosòfica com més àmpliament cultural, històricament donats, per afrontar tals problemes a partir de la reflexió crítica sobre el coneixement de l'aportat per la tradició.
CA 5.1 Afrontar els grans problemes filosòfics en el doble aspecte històric i universal a través de l'anàlisi i exposició crítica de les condicions culturals que han permès en cada cas l'aparició i evolució d'aquests problemes en diferents moments de la història.

CA 5.2 Comprendre la dimensió temporal i universal dels problemes filosòfics més importants i comparar mitjançant esquemes o altres productes o activitats el tractament filosòfic que se'n fa en diferents èpoques, escoles, tradicions, autors i autores.

CE 6 Reconèixer les formes diverses en què els interrogants filosòfics i els seus intents de resposta s'han presentat històricament en altres àmbits de la cultura, mitjançant l'anàlisi interpretativa de textos i altres manifestacions que pertanyen a aquests àmbits, per promoure una concepció sistemàtica, relacional i complexa de la història de la cultura occidental i del paper que hi tenen les idees filosòfiques.
CA 6.1 Adquirir una concepció sistèmica i relacional de la història de la cultura occidental i del paper que hi tenen les idees filosòfiques, mitjançant l'anàlisi, comentari i comparació de textos o documents literaris, historiogràfics, periodístics, científics o religiosos, així com de qualsevol manifestació cultural, en els quals s'expressin problemes i concepcions filosòficament rellevants.

CE 7 Analitzar problemes fonamentals i d'actualitat mitjançant l'exposició crítica de diferents posicions històric-filosòfiques rellevants per comprendre'ls i discutir-hi, per desenvolupar l'autonomia de judici i promoure actituds i accions cívica i èticament conseqüents.
CA 7.1 Desenvolupar l'autonomia de judici i promoure plantejaments, actituds i accions èticament i cívicament conseqüents respecte a problemes fonamentals de l'actualitat, a partir de la comprensió d'idees, teories i controvèrsies històriques i filosòfiques que puguin contribuir a aclarir tals problemes i de l'elaboració de propostes de caràcter crític i personal respecte a ells.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. DE L'ORIGEN DE LA FILOSOFIA OCCIDENTAL A GRÈCIA FINS A LA FI DE L'ANTIGUITAT
- Historicitat i universalitat dels problemes i concepcions filosòfiques. Mètodes de treball en Història de la Filosofia. La perspectiva de gènere a l'hora de pensar la història de la filosofia i la revisió de les historiografies dominants.
- El sorgiment de la filosofia occidental a Grècia. Cosmovisió mítica i teorització filosòfica. La filosofia en altres tradicions culturals.
- El problema de la realitat en els presocràtics.
- Filosofia i ciutadania en la Il·lustració grega: els sofistes i Sòcrates. Aspàsia de Milet i el paper de la dona en la cultura i la filosofia grega.
- Idea i naturalesa: coneixement i realitat en Plató i Aristòtil.
- L'antropologia en la filosofia clàssica: Sòcrates i el coneixement de si; la *psique* en Plató i Aristòtil.
- La discussió ètica: l'intel·lectualisme socràtic i platònic; la teoria de les virtuts en Plató i Aristòtil; el concepte d'*eudaimonia*.
- El debat polític: les propostes platònica i aristotèlica sobre el millor ordre social.
- De les *polis* a l'imperi. Filosofia, ciència i cultura en l'hel·lenisme. Estoïcisme i epicureisme. L'escola cínica. La figura d'Hipàtia d'Alexandria.

B. DE L'EDAT MITJANA A LA MODERNITAT EUROPEA
- Etapes, mètodes i qüestions fonamentals en la filosofia medieval. Agustí d'Hipona, Ramon Llull, Tomàs d'Aquino i Guillem d'Ockham. La personalitat polifacètica d'Hildegard von Bingen. La filosofia àrab i jueva i el diàleg entre cultures de Ramon Llull.
- L'assimilació de la filosofia grega per la teologia medieval. El problema de la relació entre fe i raó.
- El naixement de la modernitat europea. El Renaixement. El protestantisme. La revolució científica.

- Racionalisme i empirisme: René Descartes i David Hume.
- El debat metafísic modern. La teoria cartesiana de les substàncies. El materialisme des de Thomas Hobbes a la Il·lustració.
- La qüestió de l'origen i fonament de la societat i el poder. Del pensament polític medieval a la teoria del contracte social segons Thomas Hobbes, John Locke i Jean-Jacques Rousseau.

C. DE LA MODERNITAT A LA POSTMODERNITAT
- El projecte il·lustrat: potència i límits de la raó. Els Drets de l'Home. La primera ona feminista: Mary Wollstonecraft i Olympe de Gouges.
- La filosofia crítica d'Immanuel Kant i el problema de la metafísica com a saber.
- Ètiques de la felicitat i ètiques del deure. L'ètica kantiana enfront de l'utilitarisme.
- La crítica del capitalisme: el pensament revolucionari de Karl Marx i la dialèctica de la Il·lustració a l'Escola de Frankfurt. L'anàlisi del totalitarisme d'Hannah Arendt.
- La desconstrucció de la tradició occidental en Friedrich Nietzsche i l'herència postmoderna.
- Els problemes filosòfics a la llum de l'anàlisi del llenguatge: Ludwig Wittgenstein i la filosofia analítica.
- L'existencialisme: Martin Heidegger i Jean Paul Sartre. La raó vital i la raó poètica: José Ortega y Gasset i María Zambrano.
- El desenvolupament contemporani del feminisme: Simone de Beauvoir i altres, com per exemple, Amelia Valcárcel i Martha Nussbaum.